

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 353/2014

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júla 2014 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Kerametal, akciová spoločnosť, Bratislava, Jašíkova 2, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Allanom Böhmom, Advokátska kancelária, Jesenského 2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 ods. 1 Dodatočného protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 S/191/2010-590 z 25. mája 2012, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžf/56/2012 z 9. apríla 2013 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sdo/35/2013 z 9. decembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Kerametal, akciová spoločnosť, Bratislava o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. marca 2014 osobne do podateľne doručená sťažnosť spoločnosti Kerametal, akciová spoločnosť,

Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“, resp. v citovanom texte aj „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 S/191/2010-590 z 25. mája 2012, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sžf/56/2012 z 9. apríla 2013 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sdo/35/2013 z 9. decembra 2013.

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľka je žalobcom v právnej veci o preskúmanie rozhodnutia žalovaného Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky Bratislava č. I/221/7229-43344/2010/990395-r z 1. apríla 2010 vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 4 S/191/2010. Krajský súd sťažovateľkinu žalobu rozsudkom z 25. mája 2012 zamietol. O odvolaní sťažovateľky rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Sžf/56/2012 z 9. apríla 2013 tak, že potvrdil rozsudok krajského súdu. Proti odvolaciemu rozsudku podala sťažovateľka 28. mája 2013 dovolanie. Najvyšší súd (ako dovolací súd) konanie o dovolaní zastavil uznesením sp. zn. 1 Sdo/35/2013 z 9. decembra 2013.

3. V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd zistil, že rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf/56/2012 z 9. apríla 2013 nadobudol právoplatnosť 30. apríla 2013 a uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sdo/35/2013 z 9. decembra 2013 nadobudlo právoplatnosť 7. januára 2014.

4. Sťažovateľka tvrdí, že vo veci konajúce všeobecné súdy porušili predmetnými rozhodnutiami jej ňou označené základné práva zaručené ústavou a listinou, ako aj práva zaručené dohovorom a dodatkovým protokolom (body 1 a 6).

5. Podľa názoru sťažovateľky „v danom prípade došlo k viacnásobnej nezákonnej aplikácii zákona, kedy konajúce súdy vychádzajúce zo svojich svojvoľných úvah, aplikovali výklad zákona v absolútnom rozpore s jeho paragrafovým znením... ako aj ustálenou právnou teóriou... v prejednávanej veci rozhodli tak v prvostupňovom, ako i v odvolacom konaní arbitrárne, svojvoľne a v hrubom rozpore s platným právom, čím porušili právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie, ktoré v konečnom dôsledku vyústili do neoprávneného zásahu aj do práva sťažovateľa vlastniť majetok. Krajský súd... a ani Najvyšší súd... sa nevysporiadali riadne s rozhodujúcimi argumentmi sťažovateľa...“.

6. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa na uloženie dane a poplatku iba zákonným spôsobom a na základe zákona podľa čl. 59 ods. 2 Ústavy... a základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy..., čl. 36 ods. 1 Listiny... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru... a základné právo sťažovateľa vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy..., čl. 11 ods. 1 Listiny... a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru... a základných slobôd, rozsudkom Krajského súdu... zo dňa 25. 05. 2012, č. k. 4 S/191/2010-590, rozsudkom Najvyššieho súdu... zo dňa 09. 04. 2012, sp. zn. 3 Sžf/56/2012 a uznesením Najvyššieho súdu... zo dňa 09. 12. 2013, sp. zn. 1 Sdo/35/2013, porušené boli.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu... zo dňa 09. 04. 2013, sp. zn. 3 Sžf/56/2012 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 09. 12. 2013, sp. zn. 1 Sdo/35/2013 zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu... na ďalšie konanie.

3. Porušovateľ je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania... vo výške 284,08 EUR...“

II.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V rámci predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd skúma všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovení § 20, § 50 a § 53 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie. Zaoberá sa teda okrem iného aj včasnosťou podania posudzovanej sťažnosti.

8. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

9. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho nadobudlo právoplatnosť 7. januára 2014 (bod 3). Sťažnosť proti nemu sťažovateľka doručila ústavnému súdu 5. marca 2014. Z uvedených skutočností sa na prvý pohľad javí, že lehota na podanie sťažnosti bola dodržaná. Ústavný súd v súlade s ustálenou judikatúrou inšpirovanou právnymi závermi Európskeho súdu pre ľudské práva, napr. rozsudkom z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54, podľa ktorej v prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie), spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, je lehota na podanie sťažnosti ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, I. ÚS 276/2010).

Citovaná judikatúra je uplatniteľná v tých prípadoch, keď právomoc dovolacieho (najvyššieho) súdu preskúmať odvolacie rozhodnutie má legálny základ v procesnom predpise [Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „OSP“)]. Inými slovami, aplikovať zásadu zachovania lehoty na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy proti rozhodnutiu odvolacieho súdu z dôvodu podaného dovolania možno len vtedy, ak právomoc dovolacieho súdu posúdiť splnenie podmienok prípustnosti (zakotvených v § 237 – § 239 OSP) podaného mimoriadneho opravného prostriedku má vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu zákonný základ.

10. Podľa § 246c ods. 1 OSP vzťahujúceho sa z hľadiska jeho systematiky na všetky konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (teda aj na konanie o opravných prostriedkoch podľa tretej hlavy tejto časti) na riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak to je ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu najvyššieho súdu opravný prostriedok nie je prípustný.

Aj ústavný súd už vo svojej rozhodovacej praxi konštatoval ústavnú konformitu názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého je dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu

podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku neprípustné (II. ÚS 65/2010, IV. ÚS 208/08, IV. ÚS 274/09 a ďalšie).

Z citovaného ustanovenia i judikatúry vyplýva, že najvyšší súd nemá právomoc konať o dovolaní podanom proti rozhodnutiu najvyššieho súdu v ktoromkoľvek z konaní podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Nejde tu teda o procesnú neprípustnosť dovolania, ale o nedostatok právomoci najvyššieho súdu na konanie o dovolaní. Tomu zodpovedá aj výrok uznesenia najvyššieho súdu, ktorý pri podaní dovolania proti svojmu odvolaciemu rozhodnutiu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku toto dovolanie neodmieta ako procesne neprípustné [§ 243b ods. 5 prvá veta OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP], ale uznesením konanie o ňom zastaví pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania podľa § 243c OSP v spojení s § 104 ods. 1 OSP. Tomuto konceptu zodpovedá aj výrok a odôvodnenie uznesenia, ktorým najvyšší súd konanie o dovolaní sťažovateľky zastavil.

11. V nadväznosti na ustálenú judikatúru, podľa ktorej sa v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy zachováva, ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach posudzovaného prípadu sťažovateľkino dovolanie nepredstavovalo prostriedok spôsobilý zabezpečiť ochranu jej práv, najvyšší súd nedisponoval právomocou preskúmať ani len jeho procesnú prípustnosť z hľadísk vymenovaných v § 237 až § 239 OSP, čo napokon viedlo k tomu, že ho najvyšší súd neodmietol ako procesne neprípustný, ale konanie o ňom zastavil.

V podmienkach aktuálnej právnej úpravy teda sťažovateľka namiesto účinného prostriedku ochrany svojich základných práv, ktorým bola sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy proti rozsudku najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho, využila iný prostriedok, ktorého podanie však nemalo potrebný legálny základ. Neunesenie procesnej zodpovednosti sťažovateľky za kvalitu ochrany svojich hmotných práv nemôže nahrádzať doterajšou judikatúrou sformulovaná zásada zachovania lehoty na podanie sťažnosti v prípade podaného mimoriadneho opravného prostriedku, pretože v popísaných okolnostiach by takýto postup znamenal úplnú benevolenciu ústavného súdu pri posudzovaní splnenia procesných predpokladov na konanie o sťažnosti podanej proti odvolacím rozsudkom

najvyššieho súdu zjavne po uplynutí dvoch mesiacov od nadobudnutia ich právoplatnosti (III. ÚS 516/2013). Vzhľadom na uvedené a skutočnosť, že odvolací rozsudok najvyššieho súdu (pozri bod 3) sp. zn. 3 Sžf/56/2012 z 9. apríla 2013 nadobudol právoplatnosť 30. apríla 2013 a sťažovateľkina sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 5. marca 2014 (bod 1), bolo potrebné sťažnosť v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako oneskorene podanú.

12. Vo vzťahu k uzneseniu sp. zn. 1 Sdo/35/2013 z 9. decembra 2013 ústavný súd konštatuje, že v danom prípade najvyšší súd ako dovolací súd rozhodoval o dovolaní sťažovateľky proti rozhodnutiu najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu vydanému v rámci správneho súdnictva. Za daných okolností najvyšší súd postupoval správne, ak konanie o dovolaní sťažovateľky s poukazom na § 246c OSP v spojitosti s § 104 ods. 1 OSP zastavil, keďže v danom prípade dovolanie nebolo prípustné. Aj ústavný súd už vo svojej rozhodovacej praxi konštatoval ústavnú konformitu názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého je dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku neprípustné. Z uvedeného dôvodu sťažovateľkinu sťažnosť v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

13. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, nepovažoval už ústavný súd za dôvodné zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2014